

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.  
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



## Götheborgske

## S p i o n e n.

---

 Lördagen, den 10 October 1767.
 

---

## Om publique skulders betalande\*.

Det måste nödvändigt vara en proportion imellan en Stat, som är borgenår, och en Stat, som är gäldenår. En Stat kan vara borgenår för ewiga tider; men kan ej vara gäldenår längre, än til en wis grad; och när man öfverfkrider denna, så förswinner namnet af borgenår.

Om denna Stat eger ännu en credit, som ej blifwet förswagad; så kan han göra det, som blifwet så lyckeligen verkstält uti en Europäisk Stat, nämligen England: det är at skaffa sig en myckenhet af specie mynt, och tilbjudas alle sine enskifte Creditorer sin betalning; så framt de ej willa minska räntan.

Saken förhåller sig aldeles på detta sättet: nämligen, när en Stat lånar penningar; så

S s

sätta

\* Desse tankar komma från samme penne, som, förlöden vecka, omrörde publique skulder.

sätta enskildte personer taran på räntan: när Staten wil betala; så hör det honom til at stadga räntan.

Det är ej nog, at sälla räntan; förmånen af denna räntans sällning måste äfwen sälla fonds d'amortissement, at därmed ärligen göra någon afbetalning på capitalerna: en operation som är så mycket mer lyckelig, som förmånen där af öker sig dageligen.

När crediten i en Stat ej är riktig och fullkomlig; så får man et nytt skäl, at söka til at inrätta fonds d'amortissement; ty när denna fonds är en gång uprättad; så blir man genast betrodd.

Om Staten är en Republique, och Regeringen; enligt sin natur, tillåter at man där gör projects, och uträkningar för en lång tid bort åt; så kan capitalet af fonds d'amortissements vara söga betydligt: i en Monarchie bör detta capital vara långt större.

Inrättningarna böra vara sådana, at alla Statens undersåtare draga bördan af denna fonds inrättning; ty de hafwa all bördan af skuldens görande: Statens borgnärer betala selskive til sig selskive, genom de summor, som de erlägga.

De som betala Statens skulder, delas i fyra Classer: 1) Jordägare, 2) Handlande, 3) Arbetare, Konstnärer och Handtverkare, samt ändteligen 4) Råntetägare af Staten, eller enskildte personer.

Af dessa fyra Classer, synas de af sista Clas-  
 sen böra, i nödfall, minst warda skonade: emes  
 dan denna Classen förhåller sig helt och hållet  
 passivt i Staten, under det samma Stat up-  
 och wid magt hålles af de trenne förra Clas-  
 sers idoghet, flit och arbetsamhet. Men som  
 man ej kan betunga den fjerdte Classen mera,  
 utan at med det samma förstöra det almånna  
 förtroendet, hwaraf Staten i gemen och de tre  
 förra Classerna i synnerhet hafwa et nödwån-  
 digt behof: det almånna förtroendet ej heller  
 kan betagas et wist antal af undersåtare, utan  
 at det skulle synas, at alle miste det: och Bor-  
 genärernes Classe är altid mest utståld för Mi-  
 nistrens förlof, samt ständigt för deras ögon,  
 och under deras händer; så är det nödwändigt,  
 at Staten lämnar den samma et besynnerligt  
 beskydd och hägn, och at den delen, som utgör  
 Gåldenärerne, aldrig må winna den minsta  
 fördel öfwer den delen, som består af Borge-  
 närer.

\*      \*      \*

Jag läser sällan almånna tidningarna, och  
 när det någon gång händer, frågar jag mindre  
 efter Genuesernas lycka på Corsica, Jesuiter-  
 nas öde i Hispanien, Poliska oroligheterna, och  
 annat sådant, än efter tillståndet i mitt kära Fä-  
 dernesland. Från wår Hufvudstad råkade jag,  
 härom dagen, at läsa följande, eller ungefärligen  
 denna artikel: „I Augusti månad blefwo här  
 Es      föl-

följande mål af dömda: nämligen 2 mål i anseende til brott mot tarvna: 2 dito för förköp på gata eller torg: 14 dito för otidigt salu på Frogar: 6 dito för försummelse uti gatans rens hållning: 2 dito i anseende til försummelse uti skorstens fegande: 9 dito för olofligt betande: 7 dito för andra särskilda brott."

Du kan ej tro, min Läsare, huru liten jag blef på egna och Landsmännens wagnar; ty jag war, wid detta tillfället, i sällskap med en Duss, hwilken, då han hörde våra hälsosamma lagar och deras werkställighet, kunde ej nog förundra sig öfwer Nationens lättsumighet, at så oblygt öfwertråda dem.

Ho älskar icke sine! wårt prägtiga Stockholm börde jag ju förswara!

Stora Städer, sade jag, stora och många brott: de äro liksom mötesplatser för både ondt och godt folk: man förer med sig dit förskända hemseder, och alltid gifwas snillen, som weta at här af tillkapa smakeliga brott. Lyckelike äro likwäl de inwånare som stå under en god och sund Politie, sådan som wår Huswudstads! at wara benägen til brott är et allmänt fel hos människor; men en dygd hos Lagskipare, at de brottlige straffas.

Jag tyckte mig nu hafwa swarat, och war redan wiss om at främlingen fäit bättre tankar i saken; men han lät mig weta, at han ändrat sit beslut, som war at begära Borgare rätt i nämnda Stad; sedan han sedt at så många brott,

brott, på så kort tid, och just under ågonen på den mildaste Öfverbet, kunnat begås: han wille heldre blifwa qwar i Götthebera, hwar åst en mindre mängd af oredor rögte barre inwånare.

Ingen kan föreställa sig huru jag yfdes, då mine Medborgare, med så mycken heder, nämdes: jag fan redan at jag kunde förlåta honom de förra widriga utlåtelse: jag underrättade honom och, at wi äro et folk, som i alltaga laggar och ordning: at fallan dömmes i dolika brott, som öfwanför äro nämnda, och at följaktligen få brottslige gifwas inom wåra wallar.

Min Läsare, Tyfken trodde alt hwad jag sagt: laga, för all del, så at ej jag blifwer en stor lugare! jag wil ingen bedraaa, minst en främling, och emedan du kan; så frig mig från detta brottet. Min tyfslåtenhet gifwer mig råttighet til denna wåhvilja: jag nämde aldrig et ord för honom, om hwad ryktet her säger angående upköpare af hela wedskutar, til de fattigares skada: om en ny handelsgren för drångar, at upköpa och sälja wildt; om olofligt betlande; om otidigt salu på frogar om bryggor utan råcken: om öfnygga gator, om försummelse af storsstens sejande och mera sådant.

Jag hoppas så mycket heldre at ryktet til större delen är ogrundadt; som mit brott emot Främlingen då blifwer mindre. Jag önskar likwål at han ej må få lösa Espionen för den

na werkan: han torde åtminstone mistänka mig, och ångra sit wahl.

### Stads Nyheter.

#### Göteborgska Wexel-Coursen.

Lörd. d. 3 Octob. Onsd. d. 7 Octob.

London	-	-	46 $\frac{1}{2}$	Dal. Rmt.
Amsterdam	43	-	43 $\frac{1}{2}$	M:t Rmt.
Hamburg	42	-	42 $\frac{1}{2}$	M:t Rmt.

Inkomne äro Skepparne Richard Loyd ifrån Leuwerpool med förköhl, Anders Hagberg ifrån dito med tobacksblader och salt, och Anders H. Hagman ifrån Newn med barlast och smör.

Utgångne äro Skepparne Cornelius Remig til Hamburg, Lambert Jacobs och Jan Jacobs de Groodt til Amsterdam med Ostindiskt gods.

### Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen födde 1 gosse och 6 flickobarn: Wigde Hustimmermannen Peter Forshwall och Pigan Magdalena Elisabeth Udelen, Arbets-drängen Ewen Månsson och Pigan Margareta Hansdotter, Under-Brantmästaren Jonas Malm och Pigan Christina Johansdotter, Sjömannen Isvar Wahlberg och Pigan Annica Andersdotter: Döde Sjöutuls-Besökaren Jonas Eribergss hustru

Hustru Anna Thoresdotter, 74 år, af ålderdom,  
och 3 barn af kopper.

Å Krenhus = Församlingen födde 4 barn:  
Döde Soldaten Lifwroth, 50 år, af slag, och  
3 barn af kopper och okänd barnsjuka.

Frånkommer til Catechismi Förhör: Mån-  
dagen Wallgatans Note. Tisdagen Kongs-  
gatans Note. Onsdagen Kyrkogatans Note.  
Torsdagen Drottningegatans Note.

### Kundgörelser.

Allt hwad som förefallit, och widare kan sig  
tilldraga uti Egenskaps-twisten, inellan Vice-  
Häradsbördingen, Rådmanen och Råms-  
ners = Präses Herr Johan Berndt Kleman,  
samt Politie och Commercie = Borgmästaren  
Herr Carl Pöhlgardt och des Dotter Madem.  
Rebecka Pöhlgardt i Carlscrona, kommer för  
Allmänhetens ögon at genom trycket meddelas,  
de som åstunda pränumerera på denna under-  
sökning behaga inom November månads slut  
nästkommande, sig anmäla på Langiska Træ-  
keriet, där pränumerations = sedlar ärhållas emot  
6 Dal. S:mts årläggande.

För Skutebänden Olof Torsen i Nestered,  
år den 6 October kl. mellan 7 och 9, om af-  
tonen, utur des skuta, som låg mitt för Apo-  
teket Enhörningen, ur kajutan, en röd taffebof  
borststulen, som låg uti et skrin, hwilket med en  
wid handen liggande yr blef upbrutit: pennin-  
garne, som saknas woro 102 Dal. S:mt uti  
fmå



små Banco-Transport-ledlar, tillika med en Duff  
violin, samt en Engelsk ost om 15 skålpund, med  
något annat smått, som ej så noga kan utsättas.  
Eh, som antingen härtver, eller främdeles kan  
skaffa sålke underrättelse om förenämnda stöld,  
han gifwe, för rättvisan skull, det tillkomna hos  
Klockaren, eller och Stads Rannemätaren Lars  
Magnus Carlund; da des omak och besvär  
skal med 20 Dal. G. mt blifwa förskylt.

Bokbindaren Ekerot, hos hwilken de ifrån  
Stockholm bitända, och i förra Spionen  
nämnda böcker finnas til köps, bor nu på Ball-  
gatan, hwilket til hogade köparens underrättel-  
se kundgöres.

Swänne öfverrum jämte föl, ganska wäl  
belägna, kunna nu strart, emot billig hyra,  
bekommas. En hogad far närmare underrät-  
telse munteligen.

Hos Herrar John Hall och Comp. finnas ny-  
ligen inkomna Virginiska tobaks-blader, samt  
Leiverpool eller så kallat Lynceburger salt.

Trenne stycken anker äro, för en man på  
Holländaregatan förkomna, af hwilka två  
hade toffar på hufvuden, och wero spräckliga:  
skulle någon sunnet dessa, behagar han under-  
rätta mig därom.